

ANALIZA PERFORMATEI UNEI SOCIETĂȚI COMERCIALE PE BAZA EVOLUȚIEI CONTULUI DE PROFIT ȘI PIERDERI

ANALYSIS OF THE PERFORMANCE OF A COMMERCIAL SOCIETY BASED ON THE PROFIT ACCOUNT AND LOSS EVOLUTION

PĂUN Andreea-Alina

Facultatea:FIIR, Specializarea:Inginerie Economică Industrială, Anul de studii: IV,

e-mail: alinaa.andreea1997@yahoo.com

Conducător științific: Conf. dr. ing. **Mădălin-Gabriel CATANĂ**

ABSTRACT: This analyzes the performance of a commercial society based on the profit account and loss evolution aiming to analyze a series of indicators for assessing economic and financial performance. For this analysis Prospectiuni S.A Bucharest company was chosen, processing data since 2017 2018.

CUVINTE CHEIE: societate comercială, performanță, indicatori economici, rată a rentabilității, eficiență economică.

1. Introducere

Prospectiuni S.A. este o companie românească cu tradiție și un important furnizor de expertiză geologică și geofizică, cu 65 de ani de experiență în industria de petrol și gaze românești. Compania operează pe plan internațional și sunt echipați cu parteneri tehnici pentru a oferi soluții specializate. Au planuri majore de extindere suplimentară pe piața mondială [4].

2. Stadiul actual

În prezent, societatea comercială Prospectiuni S.A. își desfășoară activitatea și înregistrează venituri, iar această analiză are rolul de a urmări performanța și echilibrul financiar pe baza unor indicatori de performanță clasici.

3. Analiza performanței economice a unei societăți comerciale pe baza evoluției contului de profit și pierderi

Performanțele firmei sunt evidențiate în cadrul documentului “Contul de profit și pierdere”. Contul de profit și pierdere reprezintă documentul de sinteză contabilă care măsoară performanțele unei firme prezentând veniturile, cheltuielile și rezultatele în cursul unei perioade date. Se vor analiza datele din anul 2017, respectiv 2018.

3.1. Întocmirea și prezentarea bilanțului financiar

3.1.1. Elemente patrimoniale ale activului

a. Active immobilizate

Activele immobilizate evidențiază fluxurile de valori economice destinate să servească societății comerciale o perioadă îndelungată de timp și care nu sunt consumate după prima utilizare. Sunt delimitate pe trei categorii: immobilizări necorporale, immobilizări corporale și immobilizări financiare [1].

În tabelul 1 sunt evidențiate valorile activelor immobilizate pentru anul 2017, respectiv 2018:

Tabelul 1. Valoarea activelor imobilizate

	Valoarea [lei]	
	2017	2018
Active imobilizate	171947453	180270868
Imobilizări corporale	171373194	179500869
Imobilizări necorporale	29559	225460
Imobilizări financiare	544700	544539

Activele imobilizate în funcție de categoriile din care sunt alcătuite se prezintă procentual în figura următoare:

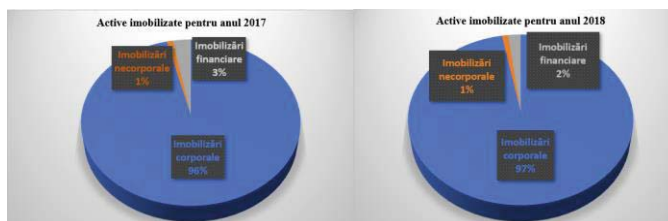


Fig. 1. Ponderea activelor imobilizate

În figura 1 în care se prezintă ponderile activelor imobilizate se observă o creștere a imobilizărilor corporale cu un procent de 1% față de anul 2017, datorită scăderii imobilizărilor financiare cu același procent.

Rata activelor imobilizate reprezintă ponderea elementelor patrimoniale ce servesc întreprinderea în mod permanent în totalul activului, măsurând gradul de investire a capitalului în societatea comercială respectivă [1]. Indicatorul se calculează cu formula (1), iar valorile se vor prezenta în tabelul 2:

$$R_{Ai} = \text{Active imobilizate} / \text{Total active} * 100\% \quad (1)$$

Tabelul 2. Calculul ratei activelor imobilizate

Anul	Total active [lei]	Rezultatul ratelor active imobilizate
2017	258281166	$R_{Ai2017} = 171947453 / 258281166 * 100 = 66,57\%$
2018	285965958	$R_{Ai2018} = 180270868 / 285966158 * 100 = 63,04\%$

Analizând valorile calculate în tabelul 2 se observă o scădere cu 3,53% a ratei activelor imobilizate pentru anul 2018.

b. Active circulante

Activele circulante evidențiază activele pe termen scurt sub forma stocurilor, creanțelor, investițiilor pe termen scurt și a disponibilității din casă și bănci [1].

Tabelul 3. Valoarea activelor circulante

	Valoarea [lei]	
	2017	2018
Active circulante	86113430	105291365
Stocuri	7076217	12304967
Creanțe	65476042	60122903
Disponibilitatea din casă și bănci	13561171	32863495

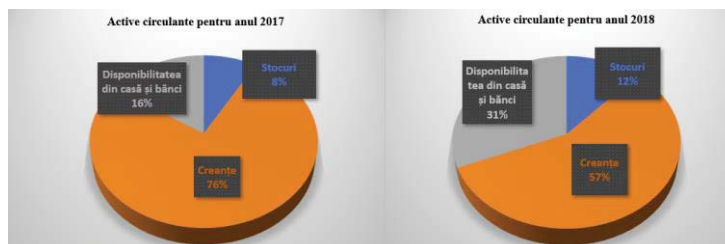


Fig. 2. Ponderea activelor circulante

La sfârșitul anului 2018, stocurile și disponibilitatea din casă și bănci au înregistrat o creștere în valoare de 5228750 lei, respectiv 19302324 lei, în comparație cu anul 2017. Această creștere a influențat valoarea creanțelor care a fost mai mică cu 5353139 lei.

Rata activelor circulante reprezintă un indicator cu o importanță foarte mare în analiza activității unei societăți economice [1]. Se vor calcula aceste valori cu relația (2) și se vor prezenta în tabelul 4:

$$R_{Ai} = \text{Active circulante} / \text{Total active} * 100\% \quad (2)$$

Tabelul 4. Calculul ratei activelor circulante

Anul	Rezultatul ratelor active imobilizate
2017	$R_{Ac2017} = 86113430 / 258281166 * 100 = 33,34\%$
2018	$R_{Ac2018} = 105291365 / 285966158 * 100 = 36,82\%$

Valoarea ratei activelor circulante crește de la un an la altul, datorită creșterii stocurilor și a disponibilității în casă și în bancă.

3.1.2. Pasivul bilanțului

a. Capitaluri proprii

Societatea comercială înregistrează la sfârșitul anului 2018 capitaluri proprii în valoare de 181612218 lei, acestea fiind mai mari față de anul 2017 cu 41318521 lei.

Tabelul 5. Valoarea capitalurilor proprii

Anul	Valoarea [lei]
2017	140293697
2018	181612218

b. Datoriile societății

Societatea comercială a avut datorii în valoare de 169164355 lei în anul 2017, iar în anul 2018 acestea scad cu 14600346 lei. Valorile acestora sunt evidențiate în tabelul 6, respectiv figura 3.

Tabelul 6. Valorile datoriilor societății

	Valoarea [lei]	
	2017	2018
Datoriile societății	169164355	154564009
Datorii pe termen scurt	34631211	55485221
Datorii pe termen lung	82830642	48868719
Datorii curente nete	51702502	50210069

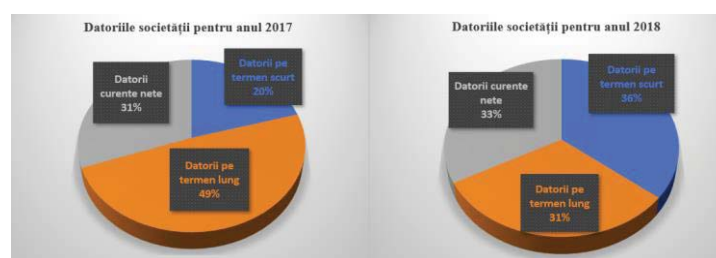


Fig. 3. Datoriile societății pentru anii 2017-2018

3.2. Contul rezultatului exercițiului

3.2.1. Venituri

Veniturile totale înregistrate în anul 2018 au fost în creștere cu 61081780 lei în comparație cu anul 2017. Aceste valori sunt prezentate în tabelul 7.

Tabelul 7. Valorile veniturilor

	Valoarea [lei]	
	2017	2018
Venituri totale	121809262	182891042
Venituri din exploatare	110306189	178449638
Venituri financiare	11503073	4441404

Ponderile veniturilor sunt prezentate în figura 4:



Fig. 4. Veniturile pentru anii 2017-2018

3.2.2. Cheltuieli

Cheltuielile înregistrate pentru societatea comercială Prospectiuni S.A. în anii analizați sunt analizate în tabelul 8:

Tabelul 8. Valorile cheltuielilor

	Valoarea [lei]	
	2017	2018
Cheltuieli totale	155683242	164668872
Cheltuieli din exploatare	100653654	159990833
Cheltuieli financiare	55029588	4678039

Ponderile raportate la cheltuieli totale sunt reprezentate în figura 5:

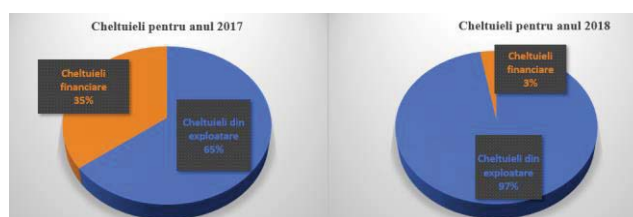


Fig. 5. Cheltuielile pentru anii 2017-2018

3.3. Analiza echilibrului financiar

Pentru a analiza echilibrul financiar se calculează indicatorii clasici cum ar fi: situația netă, fondul de rulment, nevoia de fond de rulment și trezoreria netă. Toate aceste valori se regăsesc în tabelul de mai jos:

Tabelul 9. Calculul echilibrului financiar

Indicatori	Formula de calcul	2017	2018
Situația netă (SN)	$SN = \text{Capital propriu (CP)}$	140293697	181612218
Fond de rulment (FR)	$FR = \text{CP} + \text{Datorii pe termen lung} - \text{Imobilizări (IMO)}$	51176886	50210069
Fond de rulment propriu (FRP)	$FRP = \text{CP} - \text{IMO}$	-31653756	1341350
Fond de rulment împrumutat (FRI)	$FRS = \text{FR} - \text{FRP}$	82830642	48868719
Nevoie de fond de rulment (NFR)	$NFR = (\text{stoc} + \text{creanțe}) - \text{Datorii curente}$	20849757	22217801
Trezorerie netă TN	$TN = \text{FR} - \text{NFR}$	30327129	27992268

Situația netă reflectă activul neangajat în datorii, iar sub aspect valoric se indentifică sub denumirea de capitalurile proprii ale unei firme. Deoarece situația netă este pozitivă și crescătoare, aceasta reflectă o gestiune corectă la nivelul societății comerciale.

Fondul de rulment este un indicator de echilibru financiar pe termen lung care verifică finanțarea activelor cu durata mai mare de un an din resurse cu scadența de peste un an [2].

Fondul de rulment propriu reprezintă autonomia firmei pentru finanțarea investițiilor proprii. În anul 2017, indicatorul are o valoare negativă deoarece firma nu se poate finanța singură.

Valorile calculate pentru necesarul de fond de rulment sunt pozitive rezultând un surplus de necesar temporar față de resursele temporare ce pot fi mobilizate, fiind o consecință a unor investiții privind creșterea necesarului de finanțare.

3.4. Analiza indicatorilor de performanță

Datele din tabelul 10 sunt necesare pentru calcularea indicatorilor de performanță care urmăresc evoluția societății comerciale. Indicatorii calculați sunt următorii: rata rentabilității economice, rata rentabilității financiare, efectul de pârghie, rata profitului și rata utilizării activelor.

Tabelul 10. Date pentru calculul indicatorilor

An	Impozit (lei)	Profit net (PN) [lei]	Total venituri (V) [lei]	Total active (A) [lei]	Capital propriu (CP) [lei]
2017	0	-33873980	121809262	258060888	140293696
2018	2501391	15720779	182891042	285562233	181612218

În situația prezentă rezultatul net este pozitiv pentru anul 2018, deci reprezintă profit, acesta urmează a fi repartizat conform legii, parțial distribuit sau reinvestit și permite refacerea capitalurilor investite în întreprindere, urmând să se regăsească în creșterea capitalului propriu. Pierderea netă din anul 2017 reflectă imposibilitatea refacerii capitalului investit și poate deteriora capitalul propriu, determinând creșterea riscului de insolvabilitate.

Calculul ratei rentabilității economice reflectă corelația dintre un rezultat economic și mijloacele economice (capitalul) angajate pentru obținerea acestuia. Se calculează cu relația următoare (3):

$$RRE = PN/A * 100 [\%] \quad (3)$$

În tabelul 11 se prezintă valorile calculate ale ratei rentabilității economice.

Tabelul 11. Valorile ratei rentabilității economice

An	Rezultatul
2017	$R_{RRE2017} = -33873980/258060888 * 100 = -13,13\%$
2018	$R_{RRE2018} = 15720779/285562233 * 100 = 5,5\%$

Comparându-se valorile din tabelul de mai sus se observă creșterea ratei economice în anul 2018 cu un procent 7,63%. Această creștere se datorează profitului mult mai mare înregistrat de către societatea economică la sfârșitul anului 2018.

Calculul ratei rentabilității financiare exprimă corelația dintre profit și capitaluri în calitatea lor de surse de finanțare a activității întreprinderii [3] și se calculează cu relația (4):

$$RRF = PN/CP * 100 [\%] \quad (4)$$

Evoluția ratei rentabilității financiare pentru cei doi ani se prezintă în tabelul următor:

Tabelul 12. Valorile ratei rentabilității financiare

An	Rezultatul
2017	$R_{RRF2017} = -33873980/140293696 * 100 = -24,14\%$
2018	$R_{RRF2018} = 15720779/181612218 * 100 = 8,66\%$

În cazul ratei rentabilității financiare, evoluția este de două ori mai mare în comparație cu cea economică, astfel că diferența între anii 2017-2018 este de 15,48%. Valoarea cea mai mică este cea din anul 2017 fiind și negativă din cauza pierderii brute cu care s-a confruntat societatea economică.

Efectul de pârghie se calculează cu relația (5), acesta permite explicarea evoluției în funcție de doi factori principali: modificarea ratei profitului și a ratei rentabilității financiare [3].

$$EF = A/CP * 100 [\%] \quad (5)$$

Efectul de pârghie în anii 2017 și 2018 este prezentat în tabelul 13:

Tabelul 13. Valorile efectului de pârghie

An	Rezultatul
2017	$R_{EF2017} = 258060888/140293696 * 100 = 18,39\%$
2018	$R_{EF2018} = 285562233/181612218 * 100 = 15,73\%$

Anul 2018 a înregistrat o scădere față de anul 2017 cu 2,66%, acesta fiind influențat în cea mai mare măsură de creșterea capitalului propriu.

Rata profitului este un indicator financiar de profitabilitate calculate cu relația (6), care arată în procente cât de profitabilă este activitatea totală a unei companii.

$$RP = PN/V * 100 [\%] \quad (6)$$

Rata profitului este prezentată în tabelul 14 pentru cei doi ani.

Tabelul 14. Valorile ratei profitului

An	Rezultatul
2017	$R_{RP2017} = -33873980/121809262 * 100 = -27,8\%$
2018	$R_{RP2018} = 15720779/182891042 * 100 = 8,6\%$

Analizând cele două valori din tabelul de mai sus, se poate observa că pentru anul 2017 valoarea ratei profitului este negativă deoarece societatea comercială în acest an nu a înregistrat profit.

Rata utilizării activelor depinde natura activității întreprinderii și se calculează cu relația (7) ca fiind raportul dintre totalul veniturilor și totalul activelor.

$$RUA = V/A * 100 [\%] \quad (7)$$

Valorile pentru rata utilizării activelor se prezintă în tabelul 15 astfel:

Tabelul 15. Valorile ratei utilizării activelor

An	Rezultatul
2017	$R_{RP2017} = 121809262/258060888 * 100 = 47,2\%$
2018	$R_{RP2018} = 182891042/285562233 * 100 = 64,05\%$

Pe durata celor doi ani analizați se poate observa o creștere de procentaj de 16,85%, nivelul ratei în anul 2017 fiind de 47,2%.

4. Concluzii

Societatea Prospectiuni S.A. a înregistrat o creștere considerabilă la sfârșitul anului 2018 a profitului net în valoare de 15720779 lei față de anul 2017 când valoarea era -33873980 lei. Profitul net este un indicator economic primordial pentru evaluarea relațiilor economice și productivității unei societăți comerciale.

De asemenea, majoritatea indicatorilor de performanță au fost în creștere de la un an la altul, numai efectul de pârghie a înregistrat o scădere de 2,66% fiind influențat de creșterea capitalului propriu.

În urma analizei, societatea comercială Prospectiuni S.A. a înregistrat o performanță economică superioară în perioada 2017-2018, fapt demonstrat și de evoluția profitului realizat la finalul anului 2018.

5. Bibliografie

- [1] DOICIN, C. (2009), *Analiza economică în inginerie*, Ed. BREN, București, ISBN 9789736488429
- [2] DOICIN, C. (2009), *Analiza proiectelor de investiții în inginerie*, Ed. BREN, București; ISBN 9789736488535
- [3] ȘUȘU, Ș. și BÎRSAN, M. (2013), *Analiză economico-financiară în comerț și turism. Metodologie de realizare*, Ed. Didactică și pedagogică, București; ISBN:9789733035213
- [4] *** Prospectiuni S.A.: <http://www.prospectiuni.ro/>. Accesat la data: 28/01/2020
- [5]. *** Bursa de Valori București: <http://www.bvb.ro/FinancialInstruments>. Accesat la data: 28/01/2020